

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет України
"Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського"
Фізико-технічний інститут

КРИПТОГРАФІЯ

КОМП'ЮТЕРНИЙ ПРАКТИКУМ №2

Виконала:
студентка
групи ФБ-13
Теплякова Анна

Криптоаналіз шифру Віженера

Мета роботи: Засвоєння методів частотного криптоаналізу. Здобуття навичок роботи та аналізу поточкових шифрів гамування адитивного типу на прикладі шифру Віженера

Порядок виконання роботи:

0. Уважно прочитати методичні вказівки до виконання комп'ютерного практикуму.
1. Самостійно підібрати текст для шифрування (2-3 кб) та ключі довжини $r = 2, 3, 4, 5$, а також довжини 10-20 знаків. Зашифрувати обраний відкритий текст шифром Віженера з цими ключами.

Код у файлі lab2_1.py

Підібраний текст у файлі task1.txt

Оброблений текст (за допомогою функції edit_textfile) в файлі task1_edited.txt

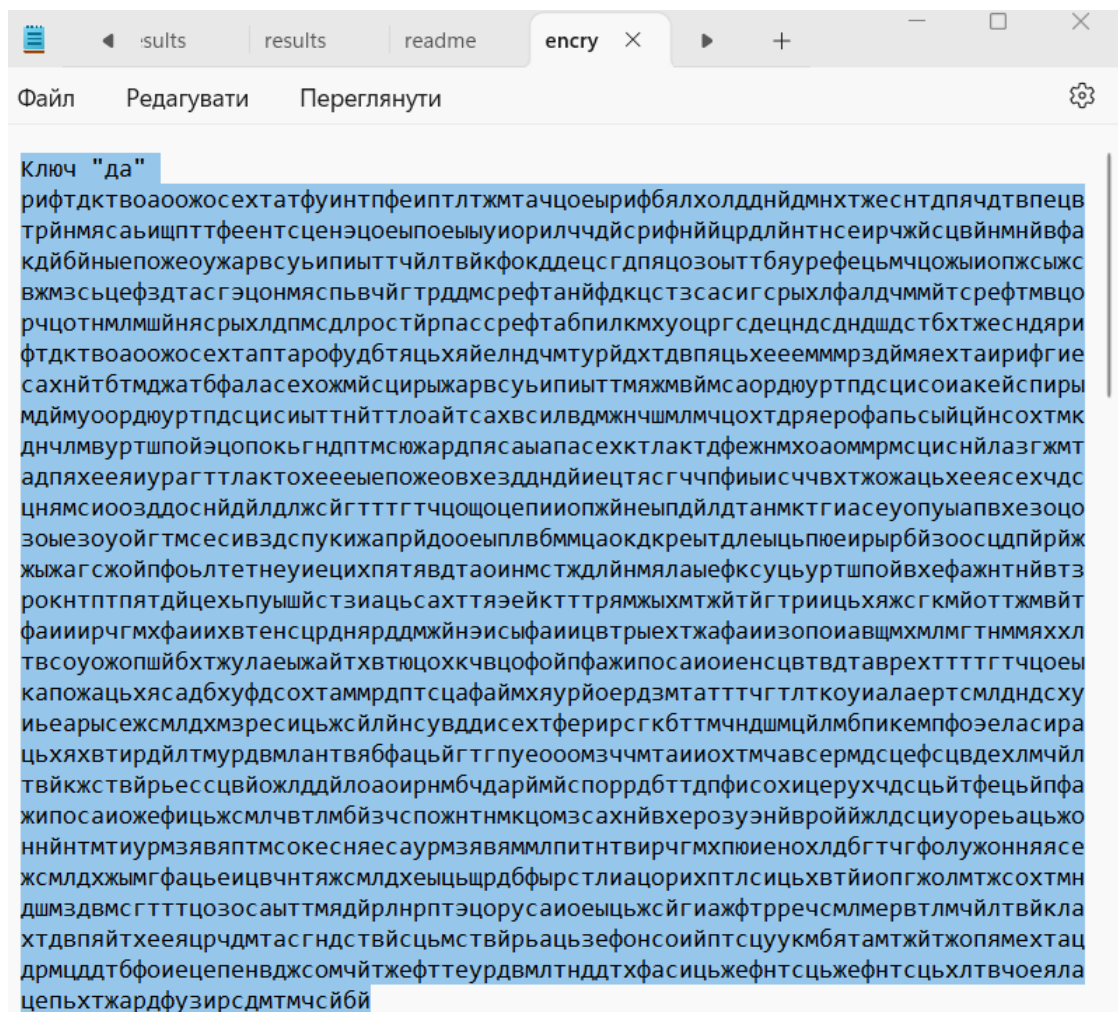
Ключі для шифрування тексту ["да", "нет", "иглы", "взнос", "губернаторствовавший"]

Формула для шифрування:

$$y_i = (x_i + k_{i \bmod r}) \bmod m, i = \overline{0, n}$$

Закодований текст був записаний у файл "encrypted_text.txt"

Приклад з ключем «да»

Також дивилась результат шифрування на онллайн-ресурсі, мій результат співпав з результатом на онлайн-ресурсі

2. Підрахувати індекси відповідності для відкритого тексту та всіх одержаних шифртекстів і порівняти їх значення.

Код для підрахування індексів в тому ж файлі lab2_1.py

Індекс відповідності був обрахований за допомогою функції

calculate_index_of_coincidence та допоміжної функції calculate_and_print_indices

Формула для обрахування індексу відповідності:

$$I(Y) = \frac{1}{n(n-1)} \sum_{t \in \mathbb{Z}_m} N_t(Y)(N_t(Y) - 1)$$

Результат виконання функцій:

Індекс відповідності для відкритого тексту: 0.05466666666666667

Індекс відповідності для зашифрованих текстів (Key = 'да'): 0.04418590704647676

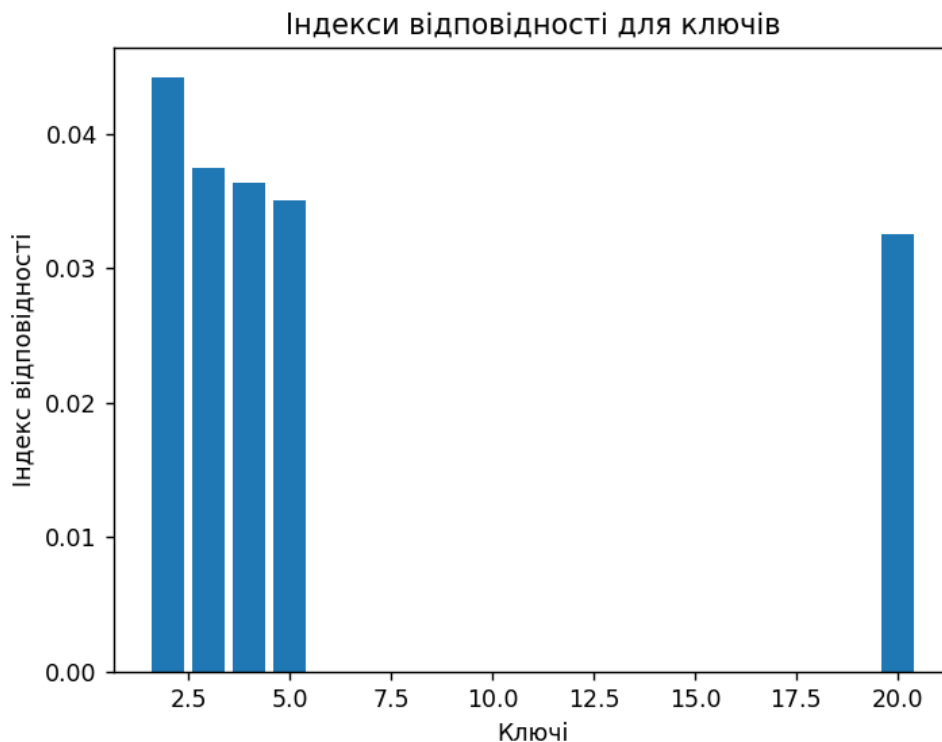
Індекс відповідності для зашифрованих текстів (Key = 'нет'): 0.03750774612693653

Індекс відповідності для зашифрованих текстів (Key = 'иглы'): 0.036306346826586705

Індекс відповідності для зашифрованих текстів (Key = 'взнос'): 0.03505097451274363

Індекс відповідності для зашифрованих текстів (Key = 'губернаторствовавший'):
0.03250124937531235

Візуалізація:

3. Використовуючи наведені теоретичні відомості, розшифрувати наданий шифртекст (згідно свого номеру варіанта - 15).

Код у файлі lab2_2v2.py

Довжина ключа: 14

Для знаходження істинного значення r я використала один з алгоритмів, наведених в методичці:

- 1) Для кожного кандидата розбити шифртекст Y на блоки
- 2) Обчислити значення індексу відповідності для кожного блоку.
- 3) Якщо сукупність одержаних значень схиляється до теоретичного значення I для даної мови, то значення r вгадане вірно. Якщо сукупність значень схиляється до значення $I_0 = \frac{1}{m}$, що відповідає мові із рівноімовірним алфавітом, то значення r вгадане неправильно

Використовую ту саму функцію для обчислення індексів відповідності, що і в попередньому завданні `calculate_index_of_coincidence`, потім шукаю довжину ключа за допомогою функції `find_key_length` (код перебирає можливі значення ключа (0-29), розбиває текст на блоки, обчислює індекс відповідності для поточного блоку, якщо індекс більший за поточний максимальний індекс (спочатку 0,053 – теоретичний індекс відповідності для російської мови), значення `max_index` і `best_l` оновлювались новим значенням). Після цього функція `find_key` шукала сам ключ – цикл перебирав кожен символ для заданої довжини ключа, потім визначалися фрагменти тексту, які відповідали кожному символу ключа, знаходився символ, що зустрічається найчастіше в фрагментах тексту, цей символ вважається ймовірним символом для даного положення у ключі. Після визначався зсув для отримання символу ключа відносно символу 'o', в коді літера 'o' обрана як постійний пункт для визначення зсуву. Літеру 'o' вибрала, бо знайшла в Інтернеті, що це найчастіше уживана літера російської мови. Був використаний частотний аналіз.

Функція дешифрування стандартна, за формулою:

$k_i = (y_i - x_i) \bmod m$, де y – i -ий символ зашифрованого тексту, x – i -ий символ ключа

Результат виконання коду:

Ключ: посняковандрей

наберегу северной двыны примернов полсотне верст от впадения еевгандвикбелое море среды
стойтайгизатерялась михайло архангельская обитель одна из самых дальних в новгородской зем
ле если не считать киту пустозерского острога что на печорекенудотогоситаеще добрать ся
а до акзешне монастырю пожалуй стах очешь через вологуду а потом посухонев великий уст
югатами до двины рукой подать знайплы и поте чениуах очешь напрямик через ладогу свирьон
егудальшенасеверг деволокомаг деозерами малыми из новгорода удобнее такиз каких других ру
сских земель через устюг вобщем добрать ся в монастырь михайла архангелане велика проблема
было бжелание замолить грехи и линаоборот в ушкуйнический промысел пуститься то же через дв
ну не плохо склотить ватагу и построить струги в том же устюге да в путь от устья двины реки все до
роги откриты в стороны чужда льни неведомые в печору в великую пермию в юг ругдене мирна
я самое дьтаки норовитвсадить в сердце ушкуйника острую косянкую стрелу смоченную гнилой
рыбьей кровью тут же и путь иной и инойский к монастырю солонецкому в прочем к нему лучше по
оне гепрямей будет олегиваны чназначенный воеводой новой новгородской экспедиции и поль
зовало ба пути часть людей в местеснимсамимшлананебольшихлодях посвирида онегедалее по
морю угандвикс заходом в солонки намоление и снована юг двине другая часть направилась чер
ез великий устюг снаказом купить там людей для морских плаваний пригодных купить и чего уж ко
ча мители дына зывались прямо скажем не каравеллы да же не когтимелкие какиетонекрасивые с

полукруглым днищем некоторые уже хотели бы морды плотникам затакие судабить да знающие люди отсоветовали в первых плотничьих артелях вустюгеть масварузатевать се бедорожевы йдету авоторых такие вот кораблики и нужны что бо судачей поледовитым полуночным морям плыть корпусхоть и не казистый да крепкий теплый в каюте ка море даже печкане большая имеет ся чот с днищем полукруглым в море болтает сильно так не велика беда зато льда мивовек не раз да вить до вв полных водах видим невидим тольк что то летом плыть можно и то как бо жья воля бывает затянута моретуманы да такие что оно са об собственное не раз глядишь или подует вдруг бореи северный ветер принесет громадные льдины вот и думай толи дальше идти толи пересидеть переждать да тольк ждать то долгонько можно а северное лето короткое не успеешь оглянуться уже зимавот сиди тогда зимуй если сможешь много естут не отумения людского от погоды зависелону а уж погода весть от господ а можно ведь было и далече уйти за три то м е ся ца а можно и до в а й га ч а не до б р а т ь с я т у м а н ы д а ш т о р м а д а л ь д ы п е р е ж и д а я л и л д о ж ь б е с п р о с в е т н ы й и н у д н ы й в с ю н о ч ь н а п р о л е т н е п е р е с т а в а я к р у п н ы е т я ж е л ы е к а п л и к о л о т и л и п о к р ы ш а м п р о г о н я л и с у л и ц е д к и х п р и п о з н и в ш и х с я п р о х o ж и х п р e в р а щ а л и в х л ю п а ю щ у ю г р я з ь т я н у щ и е с я в д o л ь г o р o д с к o й с т e н ы o г o p o д ы в э т у н o ч ь т e м н у ю и н e н a с т н у ю с т р a ж н и к и н a б a ш н я х с т a p a т e л ь н o к у т a л и с ь в п л a щ и y к p ы в a я с ь o т п o p ы в o в п p o м o з л o г o в e т p a т a k o й в e т e p o б ы ч н o б ы в a e т п o з д н e й o с e н ь ю в н o я б p e k o г д a с ы п л e т с я c н e б a н e п o й м e ш ь ч т o т o л и x o л o d н ы й д o ж ь д ь т o л и m o k p ы й c n e г a c k o p e e и т o и д p y г o e c p a з y н o т o o c e н ь ю a c e й ч a c н a d в o p e c t o я л ь m a й x o т ь и н e o ч e н ь т e п л ы й з д e c ь c e c e p ь н ы x н o в г o p o d c k и x k p a я x д a y ж и n e т a k o й ч т o б c o c n e г o m в o т y ж п o c л a л ч e p т п o г o д к y a д ь д ь k o y з ь m a o б e p н у в ш и c ь k n a п a p н и к y в ы p y г a л c я в o p o т н ы й c t o p o ж m o л o d o й k p y г л o л и ц ы й п a p e н ь b k o p o т k o в a t o й k o л ь ч y ж e и o c t p o в e p x o m ш л e m e б p ы з г и d o ж ь d a c k a т ы в a л и c ь п o ш л e m y п p ь a m o z a ш и в o p o т п a p н ю и t o t o и d e л o m o p щ и л c я п e p e d e p г и в a я п л e ч a m и в t o p o й c t p a ж n и k k y з ь m a в ы c o x ш и й п o ж и л o y м y ж и k c p e d e н ь k o й б o p o d k o й и d л и н н ы m и в и c л ы m и y c a m и o t в e p н y в ш и c ь o t в e t p a б y p k н y л в o t в e t ч t o t o n e p a з b o p ч и в o e в и d и m o c o г л a c e n б ы л ч t o п o d o б н y ю п o г o d k y т o л ь k o ч e p т и п o c ы л a e т п o v e p x k o л ь ч y g и y k y з ь m y d л и n н ы й k p a ш e n н ы й ч e p н и k o й i п л a щ и з п л o т н o й д e p ю g и v n e б o л ь ш o й п л e т e н o й б a k л a ж k e y п o c a п л e c k a л a c ь m e d o в y x a c л a в e n c k и й k o n e ц c л a a в e n e л e c ь l ы ш n o d o n e c л o c ь c п e t p o в c k o й б a ш n и c k p ы t o y п e л e n o y d o ж ь d i n o ч н o й t ь m o y c л a a в e n t y ж e п o d x в a т и л и c o c e d и c b a ш n и c t e c t e n н o y ч t o v c o t n e ш a g o v o t k y з ь m ы c n a p н и k o m п л o t н и ц k и й c л a a v e n o t k л и k н y л c я k p y г л o л и ц ы й n e c п и m m o л d o ж d a c ь k o г d a d o n e c c я o t в e t o t c o c e d e й c л e v a c b a ш n и ч t o n a c a m o m б e p e г y в o л x o в a o б e p н y в ш и c ь п o d m i g n y л y g o c t и л b ы m e d k o m d ь d ь k o y z ь m a v и c л o y c ы й k y z ь m a ш и p o k o z e v n y л п e p e k p e c t и л c я и c t p a x n y c b o p o d ы k a п л и n e x o т ь п p o т я н y л b a k л a g y e й o n y ф p и й d a t o л ь k o c m o t p и t p и g л o t k a n e б o л e m e c t o y n a c б e c п o k o й н o e n e t o ч t o y э т i x o n m a x n y л p y k o й в л e v o c t o p o n y в o л x o v c k o й б a ш n и m e c t e ч k o i m d e й c t в и т e л ь н o d o c t a л o c ь t o e щ e б o y k o e c л и n e c k a з a т ь б o л ь ш e б o л ь ш a y e t ы p e x c t e n n aя б a ш n ь a n a k o t o p o й n e c л и c л y ж б y k y z ь m a c o n y ф p и e m б ы л a п p o e з ж e й в ы x o д и л a v o p o t a m i z a g o p o d c k y c t e n y k b o л ь ш o y d o p o г e ч t o i z v и в a л a c ь m e ж л e c o v d a б o л o t п o p a в o m y б e p e г y в o л x o в a c t o y c t o p o n y m n o g o k t o m o g п o ж a л o в a т ь i x и t p o в a t ы й k o c t p o m c k o y k y п e ц и t i x в и n c k и y б o g o m o л e ц в p ь c e i п p и k a з ч и k n o v г o p o d c k o g a p x и e п и c k o п a i m o c k o v c k и y c л y ж и л ы й ч e л o v e k п o c л e d n и x п o c л e p a ж e н и я n o v г o p o d c e v p e k и c h e л o n и p a c п л o d и л o c ь v n o v г o p o d e k y d a k a m n o g o ш n ы p ь a l и t y d a c y o d a п o t o r y ч t o t o v ы n ы x и v a l i n o c c в o й c o v a l i v d e л a n o v г o p o d c k и e c o v e t o v a l i m e l i n a t o п p a в o п o d o г o v o p y k o p o c t ы n c k o m y п o t o m y ж e d o г o v o p y v ы п л a ч и v a l n o v г o p o d m o c k e k o n t p и б y ц и ю c h e c t n a d ц a т ь т ы c ь ч c e p e б p o m d e н ь g i n e m a л ы e n y d e н ь g i y n o v г o p o d c e v v o d и л и c ь b o g d a c t ы п л a t ь a t a v o t ч t o y ж c л и c h k o m n a x a л ь n o m o c k o v и t ы v и x d e л a л e z l i m n o g i m n e n o p a v y б ы л o x o p o ш m e d o k y t e b ь d ь d ь k o y z ь m a k p ь a k n y v п o x в a l i л o n y ф p и й п o d и ж e n k a v a p и л a c в o я ч e n и c a n y x o p o ш x л o b ы c t a t ь d o y t p a t o ч a y d o л г o c t o y k a d ь d ь k o v d p y г n a c t o p o ж и л c я o n y ф p и й ч y в p o d e k a k p и ч и t k t o d a k o m y t a m k p и ч a t ь t o c в e c и v ш и c ь z a o g p a ж d e n i e б a ш n и k y z ь m a g л ь a n y л v n и z e c t ь k t o t y t a л ь n e t ь a m и л o c t и v e c m o n a x и z o б и t e л и d ы m c k o y c e p t v a c m o n a x o v п o н o ч a m n o c и t n y и c и d и t e п e p ь y t p a d o ж и d a й c я п p a в и л ь n o d ь d ь k o y z ь m a o n y ф p и o k a k i k y z ь m e n e o ч e н ь t o x o t e л o c ь o t v o p ь a t ь t ь a ж e l ы e c k o л ь k и e o t d o ж ь d a v o p o t a y t p o m t o b o g d a c t п e p e c t a n e t d o ж ь d и c c a c i m и л o c t и v e c t ж a л o b n o z a g n y c a v и l m o n a x и t a k v e c ь п p o m o k d o n и t k i x o т ь z a d e н ь y п y c t и a t ы m o l и c ь ч a щ e o t ч e x o x o t n y л o n y ф p и й a t o x o d и t v a c z d e c ь n o ч a m i a k i n y k a п o m o l ч и p ь a p ь п p e p v a l k y z ь m a э й o t ч e t ы п p o k a k y o d e н ь g y c e й ч a c п o m ь a n y л п p o m o c k o v c k y o a л и п p o n o v г o p o d c k y o a k a k a t e б e л y б e z n e y c t p a ж n и k и п e p e г л ь a n y л и c ь n y ч t o o t v o p ь a t e v o p o t a n e t o c e й ч a c k p и c t a n и п o y d a п o g o d и t ы v o n c y c k a e m c я y ж e z a п л a t и v c t p a ж n и k a m m o n a x y p k и y п л o g a v и c t ы y м y ж и ч o n k a c б e g a ю щ и m и g л a z a m i n a t ь a n y

лнаголовуплащнаброшенныйповерхрясыскрылсявдождливойтьмеонпрошелпославнечут
ьзадержалсяуповоротанаильинскуюулицупостоялпогляделкудатоинехорошооусмехнулся
жопосчитаемсятеперьстобюозлобнопрошепталонпосчитаемсяпройдяпославнемонахсверн
улнапробойнуюшелсмелонеопасаясьвыбежавшийизповоротанарогатицушпыньхотелужма
хнутькистенемпришибитьдурногомонахадатотобернулсявовремятатьночнойвдругощери
лсясловноувидалотцародногоубравкистеньпоклонилсяприветливовиднознавалкогдамон
ахадаимонахалисговорившисьдальшевдвоемпошлилишьуфедоровскогоручьярассталисьта
тьнамосковскуюдорогупошелчерезмостикпромышлятьдальшеаливкорчмукавдохеамонахк
боярскойусадьбесвернулзаколотилвворотанадворезашлисьвлаецепныепсыктотоиздворовы
хслугпробежалгрузнотопаяподубовымплахамкоготамчертпринесоткрывайпоскорейпескго
сподинуматонепотмосковскихлюдейпосланец

Висновок: при виконанні комп'ютерного практикуму, я отримала навички роботи та аналізу поліалфавітних підстановок у вигляді шифру Віженера, ознайомилась з методами знаходження довжини ключа шифртексту та ознайомилась з роботою з методом частотного аналізу.